

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

Ideiglenes változat

P8_TA-PROV(2019)0338

Hulladékgazdálkodás

**Az Európai Parlament 2019. április 4-i állásfoglalása a hulladékgazdálkodásról
(2019/2557(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 191. cikkére,
- tekintettel a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/851 európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹ (hulladékkezelési irányelv),
- tekintettel a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/850 európai parlamenti és tanácsi irányelvre²,
- tekintettel a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/852 európai parlamenti és tanácsi irányelvre³,
- tekintettel az elhasználdott járművekről szóló 2000/53/EK irányelv, az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról szóló 2006/66/EK irányelv, valamint az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/849 európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁴,
- tekintettel a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról szóló, 2018. május

¹ HL L 150., 2018.6.14., 109. o.

² HL L 150., 2018.6.14., 100. o.

³ HL L 150., 2018.6.14., 141. o.

⁴ HL L 150., 2018.6.14., 93. o.

30-i (EU) 2018/842 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ (éghajlat-politikai rendelet),

- tekintettel az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról szóló, 2009. október 21-i 2009/125/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre², valamint az irányelv alapján elfogadott végrehajtási rendeletekre és önkéntes megállapodásokra,
- tekintettel a műanyagok körforgásos gazdaságban betöltött szerepével kapcsolatos európai stratégiáról szóló, 2018. szeptember 13-i állásfoglalására³,
- tekintettel a hetedik környezetvédelmi cselekvési program végrehajtásáról szóló, 2018. április 17-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel a fenntarthatóságot célzó uniós fellépésről szóló, 2017. július 6-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel a termékek hosszabb élettartama tekintetében a fogyasztók és a vállalatok számára jelentkező előnyökről szóló, 2017. július 4-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a környezettudatos tervezésről szóló irányelv (2009/125/EK) végrehajtásáról szóló, 2018. május 31-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló irányelvre irányuló javaslat vonatkozásában a társjogalkotók által 2018. december 19-én elért ideiglenes politikai megállapodásra,
- tekintettel „A hulladék energetikai hasznosításának szerepe a körforgásos gazdaságban” című, 2017. január 26-i bizottsági közleményre (COM(2017)0034),
- tekintettel a körforgásos gazdaságról szóló csomag végrehajtásáról szóló, 2018. január 16-i „A vegyi anyagokkal, a termékkel és a hulladékkal kapcsolatos jogszabályok közötti kapcsolódási pontok kezelésének lehetőségei” című bizottsági közleményre (COM(2018)0032), és az ahhoz kapcsolódó bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2018)0020),
- tekintettel „Az anyagkörforgás megvalósítása – a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv” című, 2015. december 2-i bizottsági közleményre (COM(2015)0614),
- tekintettel arra, hogy az Európai Parlament az elmúlt években több mint 60 hulladékgazdálkodással kapcsolatos petíciót kapott Belgiumból, Bulgáriából,

¹ HL L 156., 2018.6.19., 26. o.

² HL L 285., 2009.10.31., 10. o.

³ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0352.

⁴ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0100.

⁵ HL C 334., 2018.9.19., 151. o.

⁶ HL C 334., 2018.9.19., 60. o.

⁷ Elfogadott szövegek, P8_TA(2018)0241.

Görögországból, Olaszországból, Lengyelországból, Szlovákiából, Spanyolországból és az Egyesült Királyságból,

- tekintettel a Petíciós Bizottság által az elmúlt években Bulgáriában, Görögországban és Olaszországban hulladékgazdálkodási kérdésekkel összefüggésben tett tényfeltáró látogatásokra, és különösen a látogatásokat követően megfogalmazott jelentések következtetéseire és egyedi ajánlásaira,
 - tekintettel az Európai Unió tagállamaiban a hulladékgazdálkodásról szóló irányelv és egyéb kapcsolódó irányelvek alkalmazásával összefüggésben a petíciók benyújtói által felvetett kérdésekről szóló, 2012. február 2-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel eljárási szabályzata 216. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel Unió-szerte előrelépés történt a hulladékkezelés által a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatások csökkentése terén, ugyanakkor számos kihívás továbbra is fennáll, és sürgős intézkedéseket kell tenni a fenntartható erőforrás-gazdálkodás biztosítása érdekében, különösen azzal összefüggésben, hogy sok tagállamban még mindig viszonylag magas a hulladéklerakókban elhelyezett kezeletlen hulladék mennyisége;
- B. mivel a jövő két fő kihívása a hulladékkezelés szintjének csökkentése és a hulladékgazdálkodási célkitűzéseknek a körforgásos gazdaság célkitűzéseivel való összehangolása, különösen az újrafelhasználási és újrafeldolgozási arányok növelése révén;
- C. mivel a 2008/98/EK hulladékkezelési irányelv a hulladékhierarchia legfontosabb prioritásaként határozta meg a hulladékmegelőzést;
- D. mivel a nem megfelelő hulladékgazdálkodási gyakorlatok súlyos környezeti hatással járnak a talaj-, a víz- és a légszennyezés tekintetében; mivel a petíciók benyújtói rámutattak, hogy hulladéklerakókat és hulladékégetőket engedélyeztek és helyeztek üzembe lakó- és mezőgazdasági területek közvetlen közelében, valamint olyan területeken, ahol a tagállamok illetékes hatóságai nem vették kellően figyelembe a földtani és a hidrogeológiai feltételeket, és ahol azok közvetlen veszélyt jelentenek a közegészségre;
- E. mivel egy adott termék környezeti hatását több mint 80%-ban a tervezési szakasz határozza meg, ami így fontos szerepet játszik a hulladékképződés megelőzésének és a körforgásos gazdaság valamennyi szempontjának előmozdításában, mint amilyen például a tartósság, a korszerűsíthetőség, a javíthatóság, az újrahasználat és az újrafeldolgozás;
- F. mivel a fenntarthatóbb és erőforrás-hatékonyabb termékek előállítása mellett a megosztáson alapuló gazdaság és a szolgáltatásalapú gazdaság elvei is hozzájárulhatnak az európai hulladékkezelés csökkentéséhez;
- G. mivel a Bizottság számos kötelezettségzegési eljárást folytatott az uniós hulladékgazdálkodási jogszabályok több tagállamban történő megsértésével

¹ HL C 239. E, 2013.8.20., 60. o.

kapcsolatban; mivel ezen ügyek közül többet az Európai Unió Bírósága elé terjesztettek, némelyiküket a közelmúltban;

- H. mivel a Bizottságnak a hulladékokkal kapcsolatos uniós jogszabályok végrehajtásáról szóló legutóbbi jelentése – amely kiterjed többek között azon tagállamok számára adott korai előrejelző jelentésre is, amelyek esetében fennáll a kockázata annak, hogy lemaradnak a települési hulladék újrafelhasználásával/újrafeldolgozásával kapcsolatos 2020-as célkitűzések elérésére irányuló felkészülésben – komoly hiányosságokat mutat, amelyeket gyorsan kell orvosolni, ha Európa ki akarja aknázni a körforgásos gazdaság környezeti és gazdasági előnyeit;
- I. mivel a számos petíciót kísérő közelmúltbeli adatok rávilágítottak arra, hogy a hulladékgazdálkodási helyzet számos tagállamban és régióban még mindig komoly problémát jelent, és egyértelműen bizonyítják, hogy jelentősen javítani kell a hulladékokról szóló keretirányelv és a hulladékmegelőzési és -kezelési intézkedésekre vonatkozó többi uniós jogszabály végrehajtását;
- J. mivel a javítást, az újrafelhasználást, az újragyártást és az anyagok újrafeldolgozását előnyben részesítő gazdaság munkaigényesebb az ártalmatlanítás filozófiáján alapuló gazdaságnál, és így növeli a munkalehetőségek számát; mivel a hulladékmegelőzésre és -gazdálkodásra vonatkozó hatályos jogszabályok megfelelő végrehajtása felszabadíthatja az újrafelhasználási és újrafeldolgozási ágazat munkahelyteremtő potenciálját;
- K. mivel a megfelelő hulladékkezelés és hulladékmegelőzés elengedhetetlen az európai életminőség javításához és a nem toxikus környezet megteremtéséhez;
 - 1. hangsúlyozza, hogy számos petíció érkezett azzal kapcsolatban, hogy a tagállamok nem hajtották végre a hulladékgazdálkodási jogszabályokat, és ezek a petíciók utalnak a nem megfelelő hulladékgazdálkodási gyakorlatokkal kapcsolatos egészségügyi és környezetvédelmi problémákra, például a városi területek rossz levegőminőségére, a felszín alatti vízforrások szennyeződésére, a túlzott zajszintre és a szagkibocsátásra;
 - 2. hangsúlyozza, hogy a körforgásos gazdaság felé való átmenet támogatása érdekében a hulladékgazdálkodás közfinanszírozásának – akár nemzeti, akár uniós szinten – összhangban kell lennie azzal a céllal, hogy feljebb lehessen lépni a hulladékhierarchia végrehajtásában; ezért úgy véli, hogy a forrásokat a megelőzés, az újrahasználat, az elkülönített gyűjtési és újrafeldolgozási tervek és projektek felé kell irányítani;
 - 3. felkéri a tagállamokat, hogy tegyenek nagyobb előrelépést a megelőzésre, az újrahasználatra, a szelektív gyűjtésre és az újrafeldolgozásra vonatkozó hatékony tervek és projektek kidolgozása terén, mivel ezek alapvető fontosságúak a hulladékkal járó környezeti terhek csökkentéséhez, a körforgásos gazdaság gazdasági előnyeinek kihasználásához és az erőforrás-hatékonyság javításához; sürgeti a Bizottságot, hogy – többek között technikai segítségnyújtás és uniós alapok révén – támogassa a tagállamokat a végrehajtás terén tett erőfeszítéseikben; javasolja, hogy a hulladék-keretirányelvben foglaltak szerint fogadjanak el megfelelő gazdasági eszközöket, és hajtsanak végre hatékony és költséghatékony kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket a körforgásos gazdaságra való átállás felgyorsítása érdekében;

4. felkéri a tagállamokat, hogy hozzanak intézkedéseket a hulladék feltakarítása és a hulladékgazdálkodás javítása érdekében (gyűjtés, válogatás és újrafeldolgozás), valamint fogadjanak el gazdasági eszközöket és figyelemfelkeltő kampányokat a személtelés megelőzése érdekében;
5. üdvözli, hogy az Európai Bizottság kész a körforgásos gazdasággal/a hulladékkal összefüggésben magas szintű látogatásokat tenni azon tagállamokban, amelyek esetében fennáll a kockázata annak, hogy nem teljesítik a 2020. évi települési hulladékgazdálkodási célkitűzéseket, és párbeszédet folytatni az érdekelt felekkel, többek között a helyi és regionális szereplők szövetségeivel, valamint olyan európai szintű szervezetekkel, amelyek valóban előmozdítják a hulladékmentes kultúrát és a kapcsolódó politikákat;
6. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak csökkenteniük kell a hulladékkeletkezés környezeti hatásait, különösen a települési hulladékkeletkezés mennyiségének csökkentése révén; felkéri a tagállamokat, hogy e célból hozzanak hulladékmegelőzési intézkedéseket a hulladékokról szóló felülvizsgált keretirányelvben foglaltak szerint;
7. kiemeli, hogy a nemzeti, regionális és helyi szereplők döntő szerepet játszanak a hulladékgazdálkodás, valamint az ezzel kapcsolatos szakpolitika kidolgozása és végrehajtása terén; emlékeztet arra, hogy a koherens politika, valamint a hulladékhierarchiával összhangban lévő megfelelő infrastruktúra fejlesztése csak az EU valamennyi szintjén megvalósuló koordináció és együttműködés révén alakítható ki; kéri a Bizottságot, hogy minden szinten jutalmazza a legjobb gyakorlatokat és könnyítse meg azok cseréjét, valamint nyújtson konkrét és megfelelő támogatást az úttörő projekteknek;
8. felkéri a tagállamokat és az ipart mint a hulladékgazdálkodási ágazat kulcsfontosságú partnereit, hogy javítsák a körforgásos ellátási láncok előmozdításában való részvételüket annak érdekében, hogy – gyakran versenyképes árakon – jó minőségű másodlagos nyersanyagokhoz lehessen jutni, amelyeket a további felhasználás és termelés céljából hasznosítani lehet;
9. kéri, hogy nyújtsanak képzéseket és mozgítsák elő a különféle foglalkoztatási formákat, beleértve a magas szintű képzettséget igénylő képzések és a szociális munkahelyek pénzügyi támogatását, különösen a javítás és az újrahasználatra való előkészítés területén;
10. határozottan úgy véli, hogy a hulladékmegelőzésre, -újrahasználatra és -újrafeldolgozásra összpontosító új üzleti modelleket megfelelően elő kell mozdítani és támogatni kell a körforgásos gazdaságra való áttérés hatékonyabb felgyorsítása érdekében;
11. hangsúlyozza, hogy a körforgásos gazdaságról szóló csomag megfelelő végrehajtása az EU egész területén olyan lehetőségeket teremt, köztük beruházásokat is, amelyek elősegítik a természeti erőforrások felhasználásának racionalizálását;
12. hangsúlyozza, hogy az erőforrás-termelékenységnek nagyobb hatékonyság révén való növelése, valamint az erőforráspazarlás különféle intézkedések – például újrafelhasználás, újrafeldolgozás és újragyártás – révén való csökkentése jelentősen csökkentheti mind az erőforrás-fogyasztást, mind az ÜHG-kibocsátásokat, amely

célkitűzés a körforgásos gazdaság lényegét képezi; hangsúlyozza, hogy egy körforgásos gazdaságban az erőforrásokat a gazdaságon belül kell megtartani, és azokat termelékeny módon fel kell használni a termék élettartamának végén, csökkentve ezáltal az erőforrás-fogyasztást; a hulladékkal kapcsolatos jogszabályokkal összefüggésben úgy véli, hogy a jobb körkörös terméktervezés segít majd a termelési ciklusok bezárásában és a termelési és fogyasztási mintázatok váltásában, ezáltal csökkentve a mérgező vegyi anyagok mennyiségét és az általános hulladékmennyiséget is;

13. felkéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a különböző hulladékkezelési lehetőségekből származó maradékanyagok mennyiségének és végső rendeltetésének teljes átláthatóságát, különösen az e célra szolgáló helyszínek és új projektek által potenciálisan érintett közösségek számára, valamint hogy konzultáljanak e közösségekkel a döntéshozatali folyamat során; sürgeti továbbá a tagállamokat, hogy maradéktalanul és teljes körűen hajtsák végre az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹ rendelkezéseit, valamint a környezet és a közegészség védelmét célzó egyéb vonatkozó uniós jogszabályokat;
14. úgy véli, hogy a háztartási szelektív hulladékgyűjtés hatékony módja annak, hogy felhívják a lakosság figyelmét a körforgásos gazdaság stratégiai jelentőségére, és hogy e célból hatékonyabban érvélt el a kollektív szerepvállalást; hangsúlyozza, hogy ezek a rendszerek jobb elszámolást tesznek lehetővé a termelt háztartási hulladék típusai és mennyisége, valamint a hozzájuk kapcsolódó feldolgozási igények tekintetében, az újrafelhasználásra és az újrafeldolgozásra való előkészítés maximalizálása, valamint a méltányosabb ösztönző/visszatartó gazdasági intézkedések bevezetése érdekében;
15. emlékeztet arra, hogy az égetés továbbra is csak a hulladékhierarchia második legalsó fokozata, a hulladéklerakás után;
16. emlékeztet arra, hogy a veszélyes hulladék sajátos kezelési problémákat vet fel, amelyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni és kifejezetten foglalkozni kell velük; felkéri a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre a hulladékokról szóló keretirányelv veszélyes hulladékok kezelésére vonatkozó rendelkezéseit;
17. támogatja a Bizottságot a hulladékokkal kapcsolatos jogszabályokat nem teljesítő tagállamokkal szemben indított, folyamatban lévő kötelezettségsszegési eljárásokban; felkéri a Bizottságot, hogy a hulladékokról szóló felülvizsgált irányelvekben meghatározott módon használja ki a korai előrejelző rendszerben rejlő összes lehetőséget; javasolja, hogy a Bizottság által beszedett bírságokat a hulladékhierarchia legmagasabb szintjeivel összhangban lévő projektekbe forgassák vissza;
18. sajnálatosnak tartja, hogy a petíciók benyújtói szerint hulladéklerakókat engedélyeztek és alakítottak ki lakóterületek és mezőgazdasági területek közvetlen közelében; felkéri a tagállamok illetékes hatóságait, hogy biztosítsák az emberi egészség teljes körű védelmét, és fogadjanak el a felszín alatti vizek szennyeződésének megoldását célzó strukturális intézkedéseket;

¹ HL L 26., 2012.1.28., 1. o.

19. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.